

Sygn. akt IX Ca 300/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 lipca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie IX Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Bożena Charukiewicz (spr.)
Sędziowie:	SO Agnieszka Żegarska SR del. Magdalena Maszlanka
Protokolant:	prac. sąd. Magdalena Kufel

po rozpoznaniu w dniu 2 lipca 2015 r. w Olsztynie

na rozprawie

sprawy z powództwa J. R.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda od wyroku Sądu Rejonowego w Olsztynie

z dnia 22 stycznia 2015 r., sygn. akt I C 1097/13,

I. oddala apelację,

II. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 90 zł (dziewięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu za instancję odwoławczą.

Sygn. akt IX Ca 300/15

UZASADNIENIE

Powód J. R. wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej kwoty 5.000,50 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, w tym 4.550 zł tytułem odszkodowania oraz 450,50 zł tytułem skapitalizowanych odsetek od kwoty świadczenia głównego od 6 listopada 2012 r. do 10 sierpnia 2013 r. Powód wniósł także o zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

W toku procesu rozszerzył powództwo i wniósł o zasądzenie od pozwanego kwoty 5.338,49 zł z ustawowymi odsetkami: od kwoty 4.488,06 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, od kwoty 453,97 zł od dnia wniesienia

pozewu do dnia zapłaty oraz od kwoty 396,46 zł od dnia następnego po wydaniu wyroku w niniejszej sprawie do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu wskazał, że jego roszczenie wynika z kolizji drogowej, która miała miejsce w dniu 3 października 2012 r. Sprawca zdarzenia posiadał ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej u pozwanego. Pozwany uznał swoją odpowiedzialność i wypłacił właścicielowi pojazdu odszkodowanie w kwocie 3.745,03 zł. Kwota wypłaconego odszkodowania była jednak zdaniem powoda znacznie zaniżona.

Pozwany (...) S.A. W. w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

Pozwany przyznał, iż był odpowiedzialny za likwidację szkody w pojeździe powoda, jednak podkreślił, że wypłacone odszkodowanie wyczerpało w całości roszczenia powoda. Jednocześnie pozwany zakwestionował prywatną opinię przedstawioną przez powoda. Pozwany zaznaczył, że koszty naprawy pojazdu powinny uwzględniać jego eksploatację i znaczny wiek (17 lat użytkowania) oraz wysoki przebieg. Pozwany zakwestionował także uprawnienie powoda do dochodzenia całości odszkodowania, jako, że jest on jedynie współwłaścicielem pojazdu.

Wyrokiem z dnia 22 stycznia 2015 r. Sąd Rejonowy w Olsztynie zasądził od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz powoda J. R. kwotę 4.646,24 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 20 sierpnia 2013 r. do dnia zapłaty. W pozostałym zakresie powództwo oddalił. Zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 883,95 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Nakazał ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa –Sądu Rejonowego w Olsztynie: od powoda kwotę 69,83 zł, zaś od pozwanego kwotę 467,33 zł tytułem wydatków sądowych.

Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 3 października 2012r. doszło do kolizji drogowej, w wyniku której uszkodzony został pojazd marki A. (...) o nr rej (...), którego współwłaścicielem jest powód. Sprawca kolizji posiadał ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej u pozwanego.

W wyniku kolizji pojazd marki A. (...), rok prod. 1997 uległ uszkodzeniom. Do przywrócenia pojazdu do stanu poprzedniego niezbędna była wymiana: drzwi przednich lewych, drzwi tylnych lewych, listwy drzwi przednich i tylnych lewych. Wymianie podlegać powinny błotnik przedni lewy, rama drzwi przednich lewych wewnętrznych, rama drzwi tylnych lewych wewnętrznych, błotnik tylny lewy, lusterko boczne lewe. Elementy wytlumień drzwi pojazdu mają możliwość powtórnego ich zamontowania i zwykle nie są wymieniane na nowe w przypadku wymiany szkieletu drzwi.

Dla żadnego z elementów zakwalifikowanych do wymiany nie były dostępne części zamienne o potwierdzonej jakości, odpowiadające częściom z sieci sprzedaży marki A.. Naprawa pojazdu z zastosowaniem części oryginalnych nie spowoduje wzrostu wartości przedmiotowego pojazdu.

Całkowity koszt naprawy pojazdu w przypadku przeprowadzenia naprawy w warsztacie stosującym stawki robocizny na poziomie średnim w regionie – 110 zł/rbg wyniósłby w chwili wyrządzenia szkody 7.965,84 zł brutto z zastosowaniem części oryginalnych z sieci sprzedaży producenta. Koszt tej samej naprawy ustalony według cen obowiązujących w sierpniu 2014r. wyniósłby 8.338,18 zł.

Pozwany uznał swoją odpowiedzialność co do zasady i w toku postępowania likwidacyjnego wypłacił powodowi kwotę 3.745,06 zł.

Powód wezwał pozwanego pismem z dnia 7 czerwca 2013 r. do zapłaty kwoty 5.072,03 zł. Pismem z dnia 12 września 2013 r. pozwany odmówił zapłaty.

W ocenie Sądu Rejonowego powództwo zasługiwało na uwzględnienie w przeważającym zakresie. Pozwany jest odpowiedzialny za zdarzenie z dnia 3 października 2012 r. wywołujące szkodę w majątku powoda. Wysokość szkody i tym samym należnego odszkodowania Sąd ustalił na podstawie dowodu z opinii biegłego. Za miarodajną datę ustalenia wysokości szkody uznał Sąd Rejonowy datę powstania szkody. Powód nie wykazał bowiem wysokości

odszkodowania według cen na dzień orzekania, a jedynie na dzień ustalenia odszkodowania, co nastąpiło około pół roku przed wydaniem orzeczenia w sprawie. Jednocześnie powód nie udowodnił, że wysokość odszkodowania z dnia jego ustalenia jest bardziej miarodajna do ustalania wysokości szkody niż data zdarzenia. Powód jest współwłaścicielem pojazdu, a zatem jest uprawniony do dochodzenia roszczeń w niniejszej sprawie, co stanowi czynność zachowawczą. Mając na uwadze ustalony przez biegłego koszt naprawy pojazdu powoda wynoszący 7.965,84 zł, od kwoty tej należało odjąć kwotę wypłaconą mu przez pozwanego w toku postępowania likwidacyjnego kwotę 3.745,03 zł. Tym samym pozwany winien zapłacić na rzecz powoda 4.220,81 zł. Ponieważ powód po zmianie powództwa żądał odsetek skapitalizowanych od należności głównej od dnia 9 listopada 2012r. do dnia wniesienia pozwu należało zasądzić na jego rzecz dodatkowo kwotę 425,43 zł. O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. stosunkowo je rozdzielając, zaś o kosztach sądowych na podstawie art. 113 ustawy z 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Powyższy wyrok zaskarżył apelacją powód w części oddalającej powództwo co do kwoty 690,59 zł z odsetkami ustawowymi od kwot: 267,25 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, 26,94 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, 396,40 zł od dnia następnego po wydaniu wyroku do dnia zapłaty oraz w zakresie stosunkowego rozdzielania kosztów procesu.

Skarżący zarzucił wyrokowi naruszenie:

I. prawa materialnego tj.:

1. art. 361 § 1 w zw. z art. 822 § 1 k.c. poprzez uznanie, iż nie jest żądaniem mieszczącym się w zakresie odpowiedzialności pozwanego ubezpieczyciela, żądanie kosztów naprawy z uwzględnieniem elementów wygłuszenia drzwi pojazdu powoda;
2. art. 363 § 2 k.c. poprzez jego niezastosowanie i zasądzenie w niniejszej sprawie odszkodowania w oparciu o ceny z daty powstania szkody;

II. prawa procesowego:

1. art. 232 § 1 k.p.c. w zw. z art. 6 k.c. poprzez uznanie, iż powód nie udowodnił wysokości odszkodowania aktualnego na dzień wydania orzeczenia w niniejszej sprawie;
2. art. 233 k.p.c. poprzez błędną ocenę materiału dowodowego sprawy, w szczególności opinii biegłego, wyrażającą się w uznaniu, iż powodowi nie przysługuje roszczenie odszkodowawcze uwzględniające koszt wytłumienia drzwi w jego pojeździe;
3. art. 316 § 1 k.p.c. poprzez zasądzenie odszkodowania w oparciu o nieaktualne na dzień orzekania ceny części zamiennych i stawki prac naprawczych;
4. art. 100 w zw. z art. 99 i art. 98 k.p.c. poprzez stosunkowe rozdzielanie kosztów procesu.

Wskazując na powyższe zarzuty powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda dalszej kwoty 690,59 zł wraz z odsetkami ustawowymi od kwot: 267,25 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, 26,94 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, 396,40 zł od dnia następnego po wydaniu wyroku do dnia zapłaty wraz z kosztami postępowania pierwszoinstancyjnego oraz postępowania przed Sądem II instancji według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o jej oddalenie wskazując w uzasadnieniu na trafność orzeczenia Sądu Rejonowego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Nie są trafne zarzuty skarżącego naruszenia przez Sąd Rejonowy art. 361 § 1 w zw. z art. 822 § 1 k.c. i art. 233 k.p.c.

Zgodnie z art. 361 § 1 k.c. zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. Przepis art. 361 § 1 k.c. wiąże odpowiedzialność tylko z normalnymi następstwami zjawisk stanowiących jej podstawę. W orzecznictwie przyjmuje się, że, normalny związek przyczynowy – w rozumieniu art. 361 § 1 k.c. – między określonym zdarzeniem a szkodą zachodzi wówczas, gdy w danym układzie stosunków i warunków oraz w zwyczajnym biegu rzeczy, bez zaistnienia szczególnych okoliczności, szkoda jest normalnym następstwem tego rodzaju zdarzeń. Ocena, czy skutek jest normalny, powinna być oparta na całokształcie okoliczności sprawy oraz wynikać z zasad doświadczenia życiowego zasad wiedzy naukowej i specjalnej (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 kwietnia 2000 r., V CKN 28/00, nie publ., orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 1956 r., III Cr 515/56, OSN 1957/1/24).

Powód wywodzi, iż w wyniku wypadku, w którym został uszkodzony jego pojazd konieczna była również wymiana elementów wyłumiających drzwi przednie. W ocenie Sądu Okręgowego powód nie wykazał jednak by między zdarzeniem wywołującym szkodę w jego pojeździe, a koniecznością wymiany elementów wyłuszających istniał normalny związek przyczynowy. Jedynym dowodem na tę okoliczność zgłoszonym przez powoda był dowód z opinii biegłego. Wynika z niej jasno, że w przypadku wymiany szkieletu drzwi, czego w istocie dokonał powód, elementy wyłuszające nie są wymieniane na nowe, istnieje bowiem możliwość ich ponownego zamontowania. Nie jest zatem normalnym następstwem wymiany uszkodzonych drzwi, również konieczność wymiany elementów wyłuszających. Jeżeli powód twierdzi, że w istocie w jego pojeździe była konieczność wymiany elementów wyłuszających okoliczność tę powinien wykazać zgodnie z art. 6 k.c. Tego jednak nie uczynił. W związku z tym Sąd Rejonowy prawidłowo nie uznał, że koszt wymiany elementów wyłuszających stanowi szkodę.

Nie jest także trafny zarzut powoda naruszenia przez Sąd Rejonowy art. 363 § 2 k.c. Zgodnie z tym przepisem jeżeli naprawienie szkody ma nastąpić w pieniądzu, wysokość odszkodowania powinna być ustalona według cen z daty ustalenia odszkodowania, chyba że szczególne okoliczności wymagają przyjęcia za podstawę cen istniejących w innej chwili. W literaturze podnosi się, że reguła ta zmierza do urzeczywistnienia funkcji kompensacyjnej odszkodowania, gdyż zapewnia poszkodowanemu środki pieniężne w zakresie umożliwiającym nabycie dóbr lub usług, niezbędnych do naprawienia doznanego uszczerbku.

W orzecznictwie wskazuje się, iż do szczególnych okoliczności przemawiających za określeniem wielkości odszkodowania według cen z innej chwili niż data ustalania odszkodowania, można zaliczyć przede wszystkim naprawienie szkody przez poszkodowanego, znaczny upływ czasu oraz znaczną zmianę cen (np. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 24 stycznia 1983 roku, IV CR 555/82, OSN 1983, Nr 8, poz. 123; z dnia 27 marca 1979 roku, IV CR 46/79, OSN 1979).

W niniejszej sprawie miarodajną datą ustalenia cen według, których powinna być ustalona wysokość odszkodowania jest dzień zdarzenia powodującego szkodę.

W orzecznictwie przyjmuje się, iż szkoda powstaje zwykle w chwili wypadku komunikacyjnego i podlega naprawieniu według zasad określonych w art. 363 § 2 k.c. Obowiązek naprawienia szkody przez wypłatę odpowiedniej sumy pieniężnej powstaje z chwilą wyrządzenia szkody i nie jest uzależniony od tego, czy poszkodowany dokonał naprawy rzeczy i czy w ogóle zamierza ją naprawiać (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 sierpnia 2003 r. IV CKN 387/01 LEX nr 141410). Przy czym zakład ubezpieczeń spełnia na rzecz uprawnionego do odszkodowania świadczenie (ubezpieczeniowe) polegające wyłącznie na zapłacie określonej kwoty pieniężnej, podczas gdy sprawca szkody ma obowiązek albo wykonania na rzecz poszkodowanego czynności niweczących stan szkody przez przywrócenie stanu poprzedniego, albo przez zapłatę odszkodowania w pieniądzu, w zależności od woli uprawnionego (art. 363 § 1 k.c.).

W związku z oderwaniem obowiązku zapłaty odszkodowania od faktycznego przywrócenia stanu poprzedniego ustalenie wysokości odszkodowania powinno nastąpić według cen z chwili wyrządzenia szkody. W przeciwnym razie wierzyciel zwlekałby z żądaniem odszkodowawczym tylko w tym celu aby żądać ustalenia wysokości szkody według

wyższych cen z tej daty. Skoro z chwilą zdarzenia powstaje obowiązek naprawienia szkody i jednocześnie uprawnienie poszkodowanego do żądania jej naprawienia, to z tą chwilą ustalana jest wysokość szkody. W konsekwencji Sąd Rejonowy prawidłowo przyjął datę powstania szkody jako miarodajną do ustalenia cen według których powinno nastąpić ustalenie odszkodowania.

Nie jest prawidłowe stanowisko powoda, zgodnie z którym wysokość odszkodowania powinna być ustalona według cen z daty ustalenia odszkodowania, a odsetki naliczone od dnia powstania szkody.

Zgodnie z poglądem wyrażonym w orzecznictwie Sądu Najwyższego ustalenie daty, w której obowiązujące ceny będą przyjęte za podstawę ustalenia wysokości odszkodowania, ma wpływ nie tylko na wysokość odszkodowania, lecz także na moment, od którego możliwe jest naliczanie odsetek za opóźnienie w zapłacie odszkodowania. W przypadku bowiem, gdy za podstawę ustalenia wysokości odszkodowania zostaną przyjęte ceny z innej daty, niż data wyrokowania, ta sama data wyznacza termin początkowy naliczania odsetek (wyrok z 10 lutego 2002 r., II CKN 725/98, OSN 2000, Nr 9, poz. 158). W sytuacji, gdy wysokość szkody jest ustalana dopiero w dacie wyrokowania, to dopiero od tej daty pozwany może popaść w opóźnienie ze spełnieniem świadczenia. Jeżeli ceny obowiązujące w dacie wyrokowania są wyższe od cen z daty powstania szkody, a ustalenie odszkodowania następuje zgodnie z zasadą z art. 363 § 2 k.c., to dopiero od daty wyrokowania można mówić o opóźnieniu dłużnika w spełnieniu świadczenia, a tym samym od tej daty należą się odsetki. Gdyby bowiem w takiej sytuacji zasądzić odsetki od wcześniejszej daty, dochodziłoby w ten sposób do podwójnego kompensowania szkody, co jest niedopuszczalne (wyrok Sądu Najwyższego z 22 listopada 2012r., II CSK 736/11).

Sąd Okręgowy podziela powyższe stanowisko wskazując, że odsetki w tym przypadku mają przede wszystkim funkcję waloryzacyjną. Skoro ustalenie odszkodowania nastąpić miałyby według żądania powoda zgodnie z cenami aktualnymi na dzień wyrokowania, nie byłoby zasadne waloryzowanie kwoty odszkodowania poprzez zasądzenie odsetek od daty wcześniejszej np. powstania szkody czy jej naprawy.

Mając zatem na uwadze wskazane wyżej okoliczności Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł, jak w wyroku.

O kosztach procesu za instancję odwoławczą orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu.